

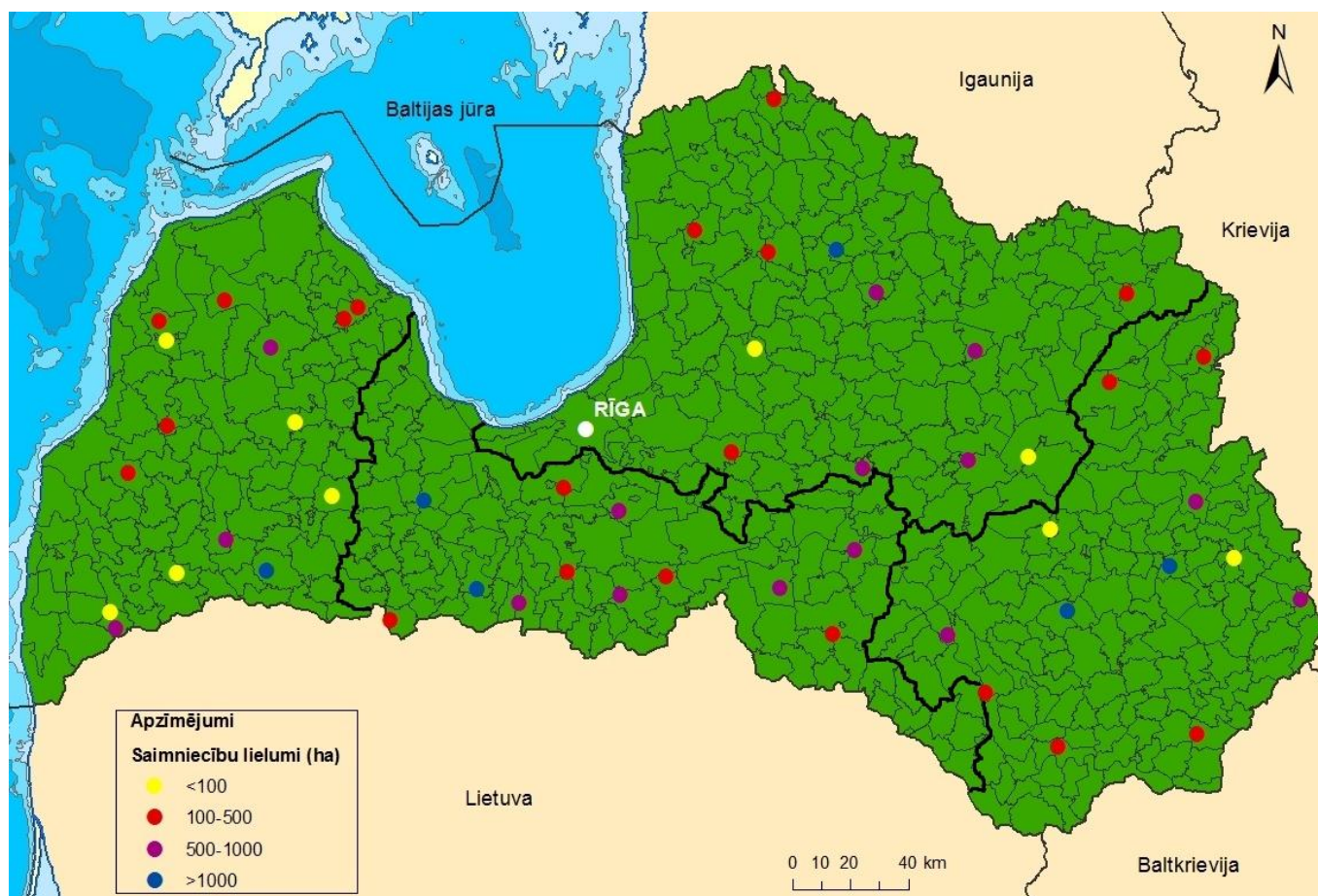
IEVADS

- Trūkst datu par nezāļu sugu sastāvu graudaugu sējumos.
- Pēdējās nezāļu uzskaites Latgales reģionā ir veiktas 1994. – 1996. un 1999. gadā.
- Graudaugu audzēšana monokultūrā.

- Tradicionālās augsnes apstrādes aizstāšana ar minimālo augsnes apstrādi.
- Augu aizsardzības līdzekļu piedāvājuma paplašināšanās.
- Jaunas herbicīdu darbīgās vielas.

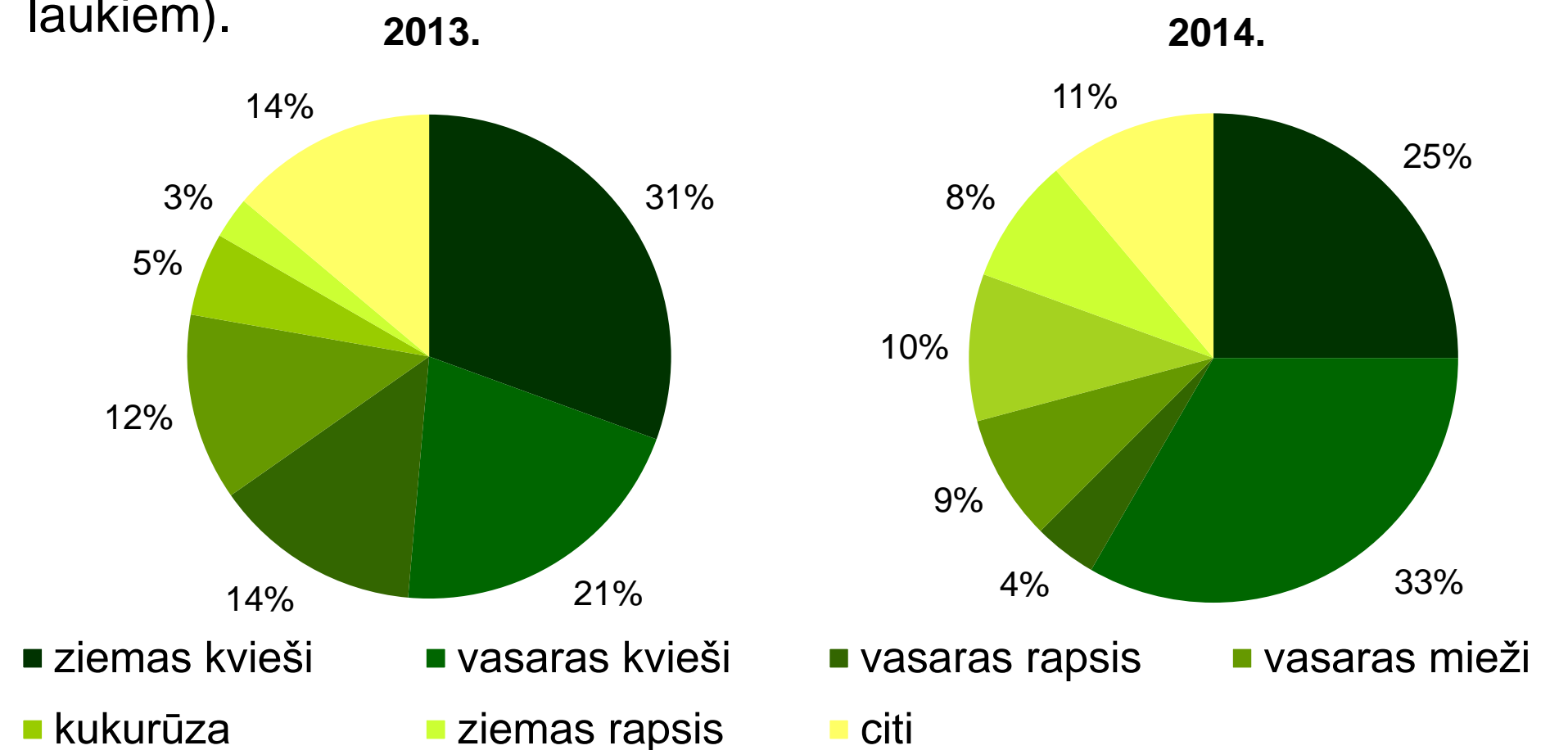
METODES

- 12 monitoringa saimniecības; 6 lauki katrā.
- Nezāļu uzskaites pēc sastopamības metodes (Mintāle u. c., 2014) (1., 2. attēls).

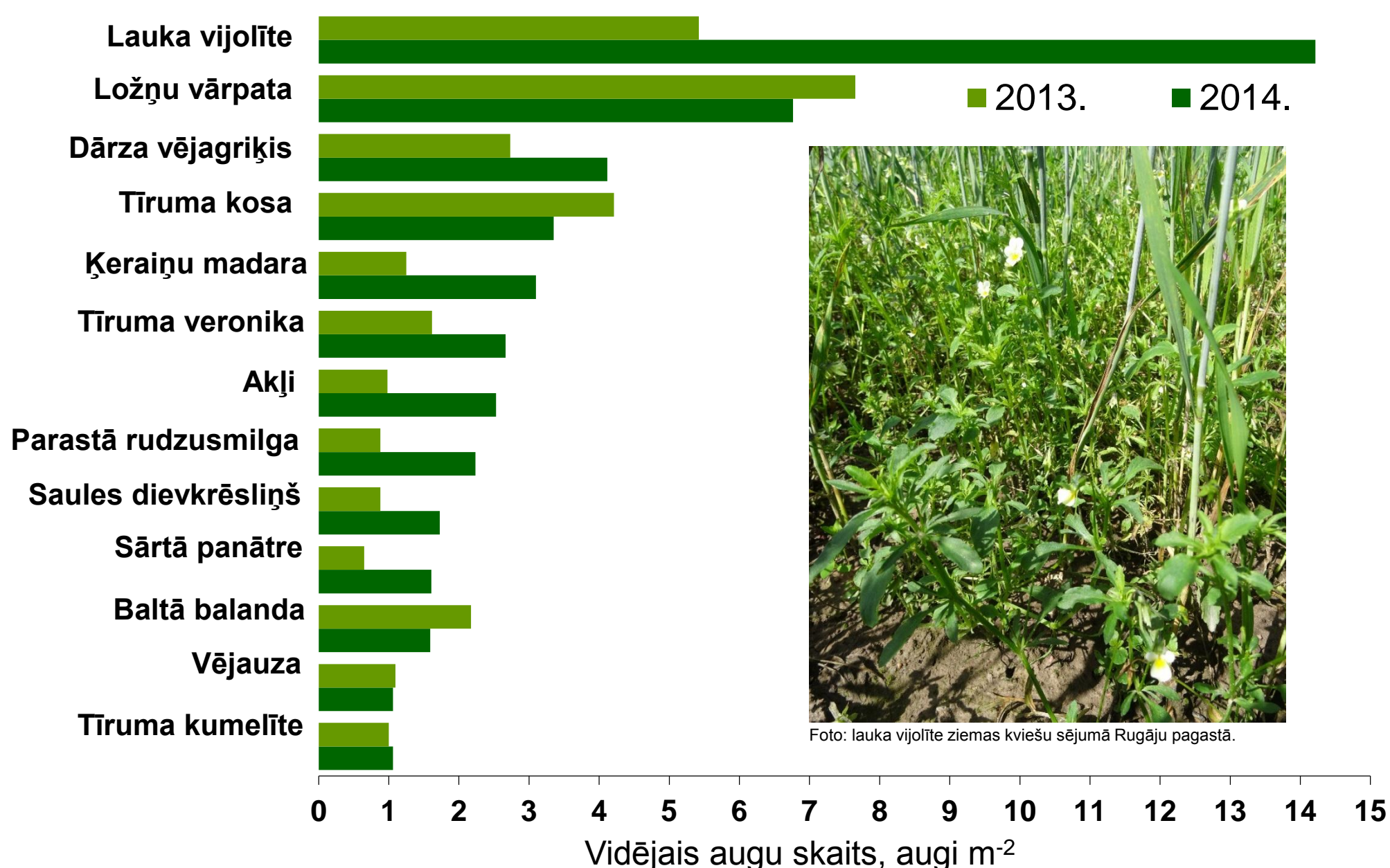
1. attēls. Nezāļu monitoringā apsekojamā saimniecību izvietojums un to lielums (ha) Latvijā.

- 52 graudaugu lauki 2013. gadā (72.2% no visiem apsekotajiem laukiem).
- 51 graudaugu lauks 2014. gadā (70.8% no visiem apsekotajiem laukiem).

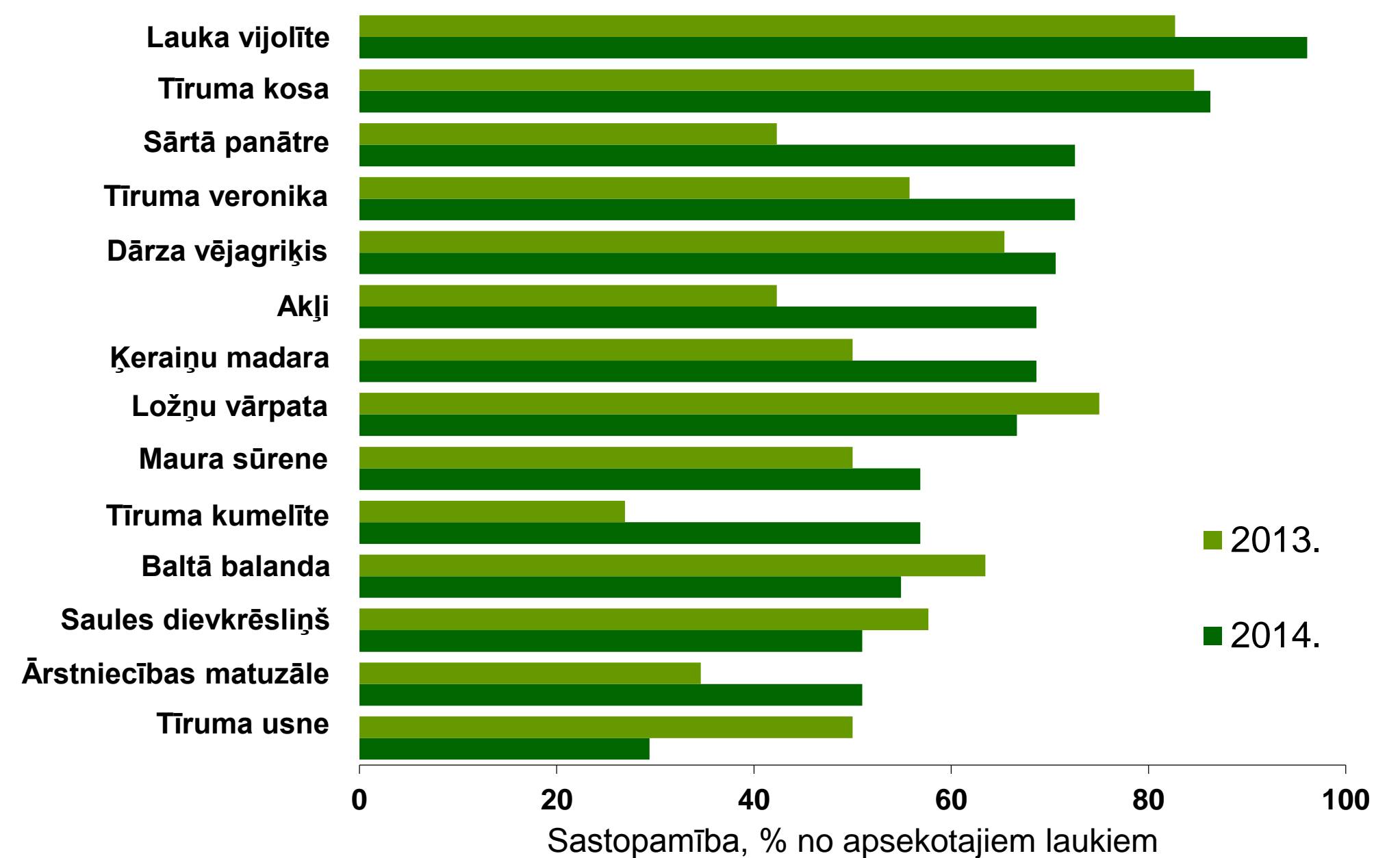

2. attēls. Nezāļu monitoringā apsekojamie sējumi 2013. un 2014. gadā.

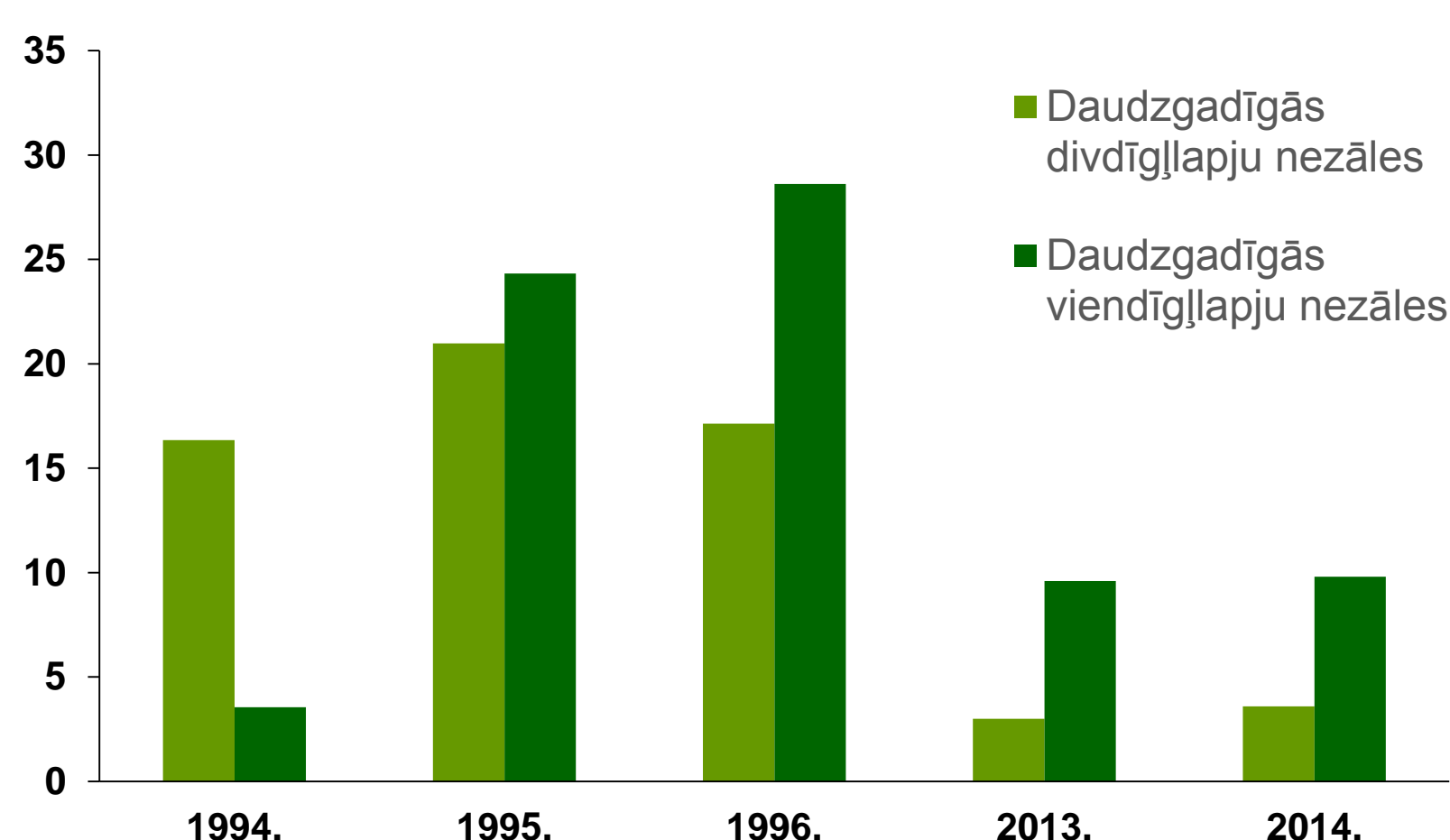
REZULTĀTI

3. attēls. Dominējošo nezāļu sugu biežība 2013. un 2014. gadā apsekotajos graudaugu sējumos Latgales reģionā.

4. attēls. Dominējošo nezāļu sugu sastopamība 2013. un 2014. gadā apsekotajos graudaugu sējumos Latgales reģionā.

5. attēls. Daudzgadīgo divdīgļlapju un viendīgļlapju nezāļu biežība ziemas kviešu sējumos Latgales reģionā, augi m⁻².

- **Parastās rudzuzmilgas** un **vējauzas** izplatība graudaugu sējumos saistīta ar konkrētām saimniecībām – turpmāk jāpievērš uzmanība iespējamajiem šo nezāļu izplatīšanās ceļiem.
- **Izplatītākā nezāle** apsekotajos graudaugu sējumos 2014. gadā bija **lauka vijolīte** (3. attēls), tā izplatījās izretinātajās sējumu vietās.
- **Tīruma kumelītes** biežība pēdējos 20 gados ir samazinājusies selektīvu herbicīdu lietošanas rezultātā.
- **Ložņu vārpata** biežība pēdējos 20 gados ir samazinājusies, taču tā joprojām ir viena no dominējošām nezāļu sugām. Tās efektīvai ierobežošanai ieteicams ievērot atbilstošu augu maiņu un izvēlēties mehāniskās nezāļu ierobežošanas metodes (5. attēls).
- **Tīruma kosas** izplatība arī var būt saistīta ar efektīvu herbicīdu trūkumu un ilgstošu graudaugu audzēšanu vienā laukā.
- Augsnes apstrādes agregātu modernizācija un glifosātu saturošu preparātu lietošanas apjomu pieaugums pēdējo 20 gadu laikā ir veicinājis **tīruma usnes skaita samazināšanos** graudaugu sējumos (5. attēls).
- **Ložņu vārpata, lauka vijolīte un dārza vējagriķis** noteiktas kā **dominējošās nezāļu sugas graudaugu sējumos arī Lietuvā**, kas liecina par līdzīgām graudaugu sējumu apsaimniekošanas metodēm.

SECINĀJUMI

1. Nezāļu monitoringa rezultāti graudaugu sējumos Latgalē 2013. un 2014. gadā liecina par lauka vijolītes biežības palielināšanos, ko ietekmēja meteoroloģiskie apstākļi 2013./2014. gada ziemā.
2. Ložņu vārpata ir dominējošā daudzgadīgo viendīgļlapju nezāļu suga graudaugu sējumos, jo tās ierobežošanai pieejamās metodes netiek efektīvi izmantotas.
3. Graudaugu sējumos pieaug parastās rudzuzmilgas un vējauzas sastopamība, kas liecina par nepietiekamu šo nezāļu sugu ierobežošanu.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA